

ฉันจะต้องเปลี่ยนเพื่อให้อยู่เหมือนเดิม ...

สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์สำหรับห้องสมุดในอนาคต

ร็อบ เบราซีลส์ (Rob Bruijnzeels)

และกระทรวงจินตนาการ

ฉันทำงานในห้องสมุดประชาชนมาตลอดชีวิต และฉันยังทำงานให้กับกระทรวงจินตนาการ มันไม่ได้เป็นกระทรวงจริงๆ แต่เป็นบริษัทขนาดเล็กที่มีความเชี่ยวชาญด้านแนวคิดและการออกแบบห้องสมุดประชาชน ประกอบด้วยสถาปนิก โปรแกรมเมอร์ทางวัฒนธรรม และบรรณารักษ์สองคน

ไม่มีใครรู้อย่างแท้จริงว่า ในวันข้างหน้าห้องสมุดจะมีลักษณะเช่นไร แม้ว่าห้องสมุดในอนาคตจะมีรากมาจากอดีต แต่ในขณะเดียวกันห้องสมุดประชาชนต้องเปลี่ยนแปลงและปรับตัวให้เข้ากับยุคที่ทันสมัยของเรา คุณจะต้องเข้าใจว่า สิ่งใดยังคงมีความจำเป็น และสิ่งใดถึงเวลาต้องเปลี่ยนแปลง หมายความว่าต้องตั้งคำถามต่อ "จิตวิญญาณ" ในการทำงานด้านห้องสมุด ถ้าคุณไม่ทราบว่าคุณมาจากไหน คุณก็จะหลงอยู่ในหนทางที่ไปยังอนาคต ฉันนึกถึงคำกล่าวของ วิลเลม เด คูนิง จิตรกรชาวดัตช์ที่ว่า "ฉันจะต้องเปลี่ยนเพื่อให้อยู่เหมือนเดิม"

การเปลี่ยนแปลง

การเพิ่มขึ้นของเทคโนโลยีสารสนเทศและพฤติกรรมของผู้ใช้บริการที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ความต้องการของสังคมที่มีต่อห้องสมุดเปลี่ยนแปลงไปอย่างยิ่งเมื่อเทียบกับสองทศวรรษที่ผ่านมา คำตอบของเราในปัจจุบันไม่ได้ผิดทั้งหมด แต่ก็ไม่ได้หมายความว่ามันดีพอ เราจำเป็นต้องเริ่มมองหาคำตอบใหม่ๆ และควรมีจุดมุ่งหมายเพื่อการเปลี่ยนแปลงซึ่งเป็นนวัตกรรมที่แท้จริง

● จากความขาดแคลนสู่ความเหลือเฟือ

ปัจจุบันห้องสมุดไม่ได้ผูกขาดการเข้าถึงข้อมูลอีกต่อไป ข้อมูลมีอยู่ทุกที่และผู้คนก็เข้าถึงได้ตลอดเวลา แต่ไม่ได้หมายความว่าผู้คนกลายเป็นผู้มีความรู้มากขึ้น เพราะถูกตัดขาดจากบริบทและขาดทักษะในการตีความ ส่งผลให้พวกเขาเริ่มแสดงความเห็นบนข้อมูลเพียงผิวเผิน

● จากการบริโภคสู่การร่วมสร้างสรรค์

ห้องสมุดมักมองผู้ใช้บริการเป็นผู้บริโภคที่มีเป้าหมายหลักเพื่อยืมหนังสือ แต่ทุกวันนี้ผู้คนทั่วโลกสามารถสร้างเนื้อหาของตัวเองในโลกออนไลน์ ห้องสมุดจำเป็นต้องลงไปสัมผัสกับภูมิปัญญาร่วมของคนหมู่มาก และอนุญาตให้ความรู้หรือวิธีเหล่านั้นกลายเป็นส่วนหนึ่งของห้องสมุด

- จากการทำให้เป็นมาตรฐานสู่การทำให้แตกต่าง

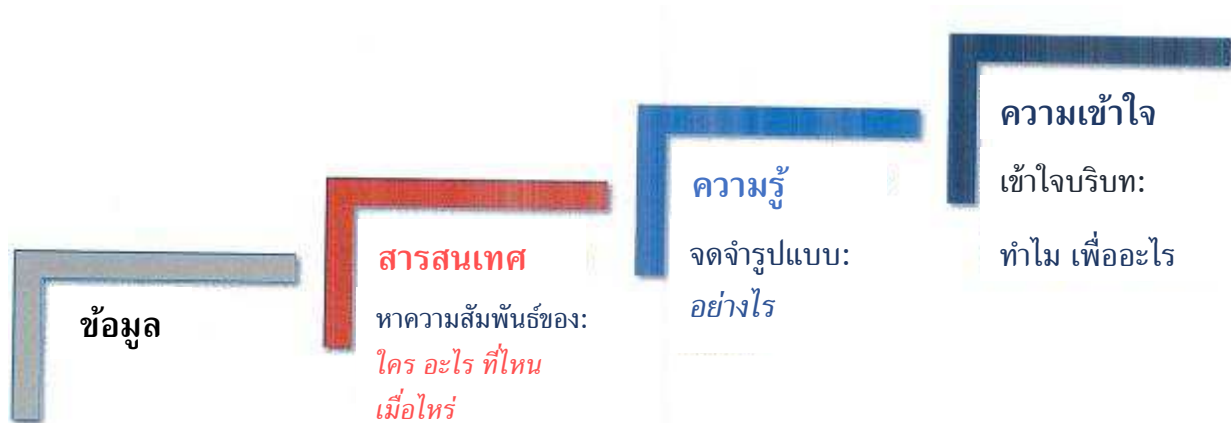
ความต้องการสินค้าและบริการของผู้คนในปัจจุบันไม่ได้มีลักษณะที่เป็นบรรทัดฐานเดียวกัน ดังเช่นสมาร์ตโฟนของแต่ละคนไม่เหมือนกันก็เพราะการเลือกใช้งานแอปพลิเคชันที่อยู่ภายใน ห้องสมุดจึงควรมีบริการที่เอื้อต่อการใช้งานที่แตกต่างกันไปของผู้ใช้บริการแต่ละคน เช่น ระบบในการจัดเก็บไฟล์หนังสือหรือเพลงที่ผู้ใช้บริการได้เลือกไว้

คำแนะนำสำหรับกลยุทธ์ใหม่

ไม่ว่าจะในยุคสมัยใดห้องสมุดก็ยังจำเป็นต้องยึดมั่นบทบาทด้านส่งเสริมการเรียนรู้และแหล่งสำหรับการพัฒนาส่วนบุคคล เพียงแต่ในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องเพิ่มเติมมิติอื่นๆ เข้าไปด้วย

- ถนนไปสู่ภูมิปัญญา

ห้องสมุดควรส่งเสริมการพัฒนาสติปัญญา ซึ่งไม่ได้เป็นเพียงการแสวงหาความรู้เท่านั้น ดังเช่นโมเดล DIKW (Data, Information, Knowledge, Wisdom) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการยกระดับข้อมูลให้ก้าวหน้าขึ้นไปจนกระทั่งกลายเป็น สารสนเทศ ความรู้ และความเข้าใจ

- หนทางไปสู่ชุมชนที่สร้างสรรค์

ผู้คนจะอุทิศตนให้กับสังคมและชุมชนก็ต่อเมื่อพวกเขาเกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ไบรอัน อีโน นักประพันธ์เพลงที่มีชื่อเสียงบัญญัติคำว่า “Scenius” หมายถึงนิเวศ ได้แก่เหตุการณ์ สถานที่ หรือกลุ่มคน อันมีความสมบูรณ์องงาม ซึ่งมีอิทธิพลต่อการหล่อหลอมอัจฉริยภาพ ความคิดใหม่ๆ หรืองานที่สร้างสรรค์ ห้องสมุดควรมีบทบาทเชื่อมโยงแรงบันดาลใจด้วยการส่งเสริมการเรียนรู้ภูมิปัญญาาร่วมกันของผู้คน

- **หนทางสู่การมีส่วนร่วมสร้างสรรค์**

ห้องสมุดควรสร้างความสัมพันธ์ใหม่ ด้วยการเล็งมองผู้ใช้บริการว่าเป็นเพียงผู้บริโภค แต่เป็นผู้ที่สามารถผลิตและปรับเปลี่ยนข้อมูลความรู้และเรื่องราวต่างๆ โดยจัดหาเครื่องมือและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อสนับสนุนการสร้างสรรค์ เช่น การตั้งคำถามที่ท้าทายต่อสมมติฐานของผู้คน มากกว่าการรอรับคำตอบจากพวกเขา ลอรีพัทน์ เพื่อนร่วมงานของฉันกล่าวว่า

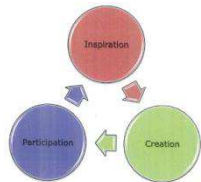
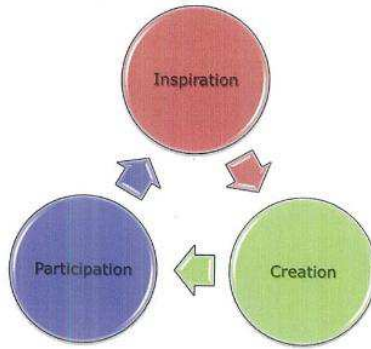
"วันนี้เราต้องการผู้คนที่เข้าใจความซับซ้อน เราต้องการนักคิดที่มีวิจรรย์ญาณ ผู้คนที่สามารถมองเห็นทางเลือกและชื่นชมมุมมองที่แตกต่างกัน เราต้องการผู้คนที่รู้จักตั้งคำถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ เราต้องการคำถามที่ดีมากกว่าคำตอบง่ายๆ เพราะคำตอบจะไม่ง่ายอีกต่อไป"

ทักษะของเรามีความสำคัญในโลกที่ซับซ้อนในปัจจุบัน เราสร้างสถานที่ที่ผู้คนสามารถสัมผัสความรู้และค้นหาข้อเท็จจริง แต่ที่สำคัญกว่า เราได้สร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนผู้คนที่ตั้งคำถามและแสวงหาคำตอบที่อาจนำไปสู่คำถามใหม่และความคิดที่สดใหม่ ในตอนนี้โลกของเราจึงต้องการห้องสมุดและบรรณารักษ์มากขึ้นกว่าเดิม"

การปฏิรูปห้องสมุด

เห็นได้ชัดว่ากระบวนการห้องสมุดแบบดั้งเดิม เช่นการพัฒนาคอลเลกชัน การจัดทำรายการหนังสือ และการสนับสนุนให้คนเข้าถึงข้อมูล ต่างไม่ได้เป็นจุดสนใจหลักของห้องสมุดอีกต่อไปแม้ว่าจะยังคงมีความสำคัญ กระบวนการห้องสมุดในปัจจุบันยังไม่ได้สนับสนุนผู้คนอย่างเต็มที่ เพื่อให้มีทักษะการตีความและกระบวนการแบ่งปันความรู้ เราจึงต้องบูรณาการการทำงานของห้องสมุด และพยายามทำสิ่งที่ไม่เคยทำมาก่อน เราจินตนาการว่าห้องสมุดเป็นระบบคอมพิวเตอร์ที่ล้ำสมัย และไม่ตรงกับความต้องการของระบบใหม่อีกต่อไป การปรับปรุงง่ายๆ ย่อมไม่ช่วยให้เราออกจากปัญหา แต่จะต้องกำหนดค่าใหม่ใน 3 องค์ประกอบ

- "ระบบปฏิบัติการใหม่" หมายถึงกระบวนการทำงานใหม่ของห้องสมุด ด้วยการออกแบบวิธีการที่น่าตื่นเต้นในการนำเสนอคอลเลกชันห้องสมุดผ่านการตีความทางวัฒนธรรม เมื่อห้องสมุดกระตุ้นให้ผู้คนมีส่วนร่วมในการแบ่งปันความเข้าใจที่ลึกซึ้งหรือมุมมองใหม่ๆ ก็มีโอกาที่จะก่อให้เกิดแรงบันดาลใจแก่ผู้อื่น การแลกเปลี่ยนสามารถส่งผลให้เกิดคำถามใหม่กับผู้อื่นต่อไปเป็นกระบวนการที่ครบวงจร
- "การใช้งานใหม่" หมายถึงรูปแบบการทำงานใหม่ที่จะช่วยปลดล๊อคความรู้และความเชี่ยวชาญที่มีอยู่แล้วในชุมชน เพื่อเพิ่มเชื่อมโยงของกิจกรรมห้องสมุด สร้างความน่าดึงดูดใจมากขึ้น และมีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบต่อผู้คนและชุมชน

การให้ความสำคัญ

วิธีการนำเสนอ
คอลเล็กชันและทำให้
สามารถเข้าถึงได้

การมีส่วนร่วม

วิธีการที่ผู้เข้าชมจะได้
แรงบันดาลใจและกระตุ้น
ให้เกิดการตีความและ
ความรู้ใหม่ๆ

การจัดแสดง

แสดงกระบวนการที่เกิดขึ้น
ในห้องสมุดและผลของ
การตีความและความรู้
ใหม่ๆ ที่ถูกสร้างขึ้น

พิธีกรรม

การจัดพิธีกรรมบางอย่าง
ที่กระตุ้นความสนใจ
สร้างการรับรู้ และ
เสริมสร้างการเชื่อมโยงกัน
อย่างเหนียวแน่น

กระบวนการของห้องสมุดแบบใหม่

การได้มาซึ่งความรู้และความเข้าใจที่ลึกซึ้งที่ทำให้มีแรงตลใจและมีห้องสมุดและชุมชนที่ตติขึ้น
และมีแนวทางที่สอดคล้องกันของการใช้ในกิจกรรมของคุณ

● "ฮาร์ดแวร์ใหม่" หมายถึงรูปแบบที่แตกต่างกันของอาคาร ในอดีตพื้นที่ห้องสมุดถูกกำหนดด้วยการจัดตู้หนังสือเป็นหลัก แต่สถาปัตยกรรมห้องสมุดนับจากนี้ไป ควรมุ่งเน้นการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้บริการและคอลเล็กชันของห้องสมุด รวมทั้งก่อให้เกิดการแบ่งปันประสบการณ์ร่วมกัน และเป็นสถานที่ที่เป็นที่รักของชุมชน โดยปรับให้เข้ากับผู้ใช้และบริบทของชุมชนโดยรอบ

กรณีศึกษาที่ดีที่สุด

● โรงงานช็อคโกแลต

กระทรวงจินตนาการได้มีส่วนในการพัฒนาห้องสมุดที่อยู่ในโรงงานช็อคโกแลต เมืองเกาด้า เนเธอร์แลนด์ โรงงานแห่งนี้สร้างขึ้นตั้งแต่ปี 1970 เมื่อ 2 ปีที่แล้วหลายหน่วยงานได้ย้ายเข้าไปอยู่ที่นั่น ทั้งห้องสมุด หอจดหมายเหตุ สำนักพิมพ์ และร้านอาหาร โดยทั้งหมดนั่งทำงานอยู่ด้วยกันโดยไม่มีผนัง

ห้องสมุดในโรงงานช็อคโกแลตใช้พื้นที่สำหรับชั้นหนังสือเพียงร้อยละ 30 เท่านั้น และมีความสูงเฉลี่ยกว่า 2.3 เมตร พร้อมบันได มุ่งเน้นการเป็นพื้นที่ทางสังคมสำหรับการสร้างสรรค์และการมีส่วนร่วม เช่น พื้นที่จัดกระบวนการเรียนรู้ให้เด็กตามแนวคิดของการ์ดเนอร์ พื้นที่ผลิตสื่อดิจิทัลที่มีอุปกรณ์ครบครัน พื้นที่จัดเวิร์คช็อปด้านศิลปะสิ่งพิมพ์ และพื้นที่สำหรับกิจกรรมทางสังคมอื่นๆ โรงงานช็อคโกแลตได้รับรางวัลห้องสมุดดีที่สุดในประเทศเนเธอร์แลนด์ประจำปี ค.ศ. 2015/2016 และกลายเป็นสถานที่นัดพบยอดนิยม ผู้เข้ามาใช้บริการต่างๆ ยังคงมีเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

- **โรงแลกเปลี่ยนข่าวสาธาณ ในเมืองสกีตาม**

เดอ โคเรนบอร์ส คือสถานที่แลกเปลี่ยนข่าวสาธาณ ในเมืองสกีตาม เป็นอาคารสวยงามคลาสสิกที่ออกแบบโดยสถาปนิกอิตาเลียน-ดัตช์ เมื่อ ค.ศ. 1792 ปัจจุบันเป็นที่ตั้งของห้องสมุดประชาชนที่มีคุณลักษณะพิเศษ คือ มีส่วนร่วมซึ่งสะท้อนถึงความเจริญเติบโตของงานสอดคล้องกับปรัชญาของห้องสมุด และยังเป็นสถานที่สำหรับสมาธิ การอ่าน ฟังเพลงหรือการมีส่วนร่วมในการสนทนา เช่นที่ซีเซโรเคยกล่าวไว้ว่า: "ถ้าคุณมีส่วนในห้องสมุด คุณก็มีทุกอย่างที่คุณต้องการ"

ตู้หนังสือของห้องสมุดแห่งนี้ทำมาจากกระดาษแข็งซึ่งช่วยลดคาร์บอนไดออกไซด์ในชั้นบรรยากาศ ตกแต่งด้วยโคมไฟระย้าซึ่งดัดแปลงมาจากแก้วเหล้าหิน สัมพันธ์กับความเป็นมาของอาคารที่ครั้งหนึ่งเคยเป็นตลาดธัญพืชของอุตสาหกรรมเหล้าหินในท้องถิ่น ที่นี่ให้ความสำคัญกับการเพิ่มพื้นที่ว่างสำหรับใช้เป็นพื้นที่สาธารณะที่มีชีวิตชีวาใจกลางเมืองประวัติศาสตร์

การผจญภัยของห้องสมุดในอนาคตเพิ่งเริ่มต้นขึ้น และเราก็กำลังอยู่ในภาวะที่ต้องเปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่องและค่อยเป็นค่อยไป ยังมีเรื่องราวอีกมากมายที่ต้องเรียนรู้ แน่แน่นอนว่า เราจะต้องทดลองและลงมือปฏิบัติจึงจะพบว่าสิ่งใดดีหรือไม่ดีสำหรับการพัฒนาห้องสมุดในศตวรรษที่ 21